

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.21.
COM(2019) 283 final

2019/0137 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

**a 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő általános fordított adózási mechanizmus
alkalmazásának Csehország számára történő engedélyezéséről**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

2018. december 20-án a Tanács – a héairányelvet¹ módosítva – elfogadta az (EU) 2018/2057 irányelvet az általános fordított adózási mechanizmus (a továbbiakban: ÁFAM) 17 500 EUR értékhatárt meghaladó ügyletekre vonatkozó ideiglenes alkalmazása tekintetében².

Ez a héára vonatkozó cselekvési tervet³ követte, amelyben a Bizottság bejelentette, hogy az Unió belüli, határokon átnyúló, vállalkozások közötti kereskedelemre vonatkozó végleges héarendszert kíván bevezetni⁴. Mindazonáltal mivel egy ilyen végleges héarendszer bevezetése több évet vesz igénybe, néhány tagállam azt kérte, hogy addig is kerüljön sor sürgős és konkrét intézkedések megtételére a körhintacsálás⁵ elleni küzdelmet illetően. E tagállamok különösen azt kérték, hogy lehetőségük legyen ideiglenes ÁFAM alkalmazására, ami – a Bizottság erre vonatkozó javaslatát⁶ követően – az (EU) 2018/2057 irányelvhez (a továbbiakban: ÁFAM-irányelv) vezetett.

Ezen irányelv alapján azok a tagállamok, amelyek esetében teljesülnek bizonyos meghatározott kritériumok, kérelmükre engedélyt kaphatnak egy ideiglenes ÁFAM 2022. június 30-ig történő alkalmazására. A Bizottság által 2019. január 21-én és 2019. március 22-én iktatott levelei útján Csehország ilyen engedélyt kért, és információkat szolgáltatott annak bizonyítására, hogy teljesíti a kritériumokat.

E javaslat nem képezi akadályát a végleges héarendszerről zajló megbeszéléseknek⁷.

• A javaslat indokai és céljai

Az ÁFAM engedélyezéséhez teljesítendő kritériumokat és követendő eljárást a héairányelv új – az ÁFAM-irányelvvel beillesztett – 199c. cikkének (1)–(4) bekezdése határozza meg.

¹ A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

² A Tanács (EU) 2018/2057 irányelve (2018. december 20.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek az általános fordított adózási mechanizmus egy bizonyos értékhatárt meghaladó termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó ideiglenes alkalmazása tekintetében történő módosításáról (HL L 329., 2018.12.27., 3–7. o.).

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak egy, a héára vonatkozó cselekvési tervről – Úton egy egységes uniós heaövezet felé – új döntések szükségeltetnek (COM(2016) 148 final, 2016. április 7.).

⁴ A Bizottság időközben elfogadta a szükséges javaslatokat:
Javaslat – A Tanács irányelve a 2006/112/EK irányelvnek a hozzáadottértékadó-rendszer egyes szabályainak harmonizálása és egyszerűsítése tekintetében történő módosításáról, valamint a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására vonatkozó végleges rendszer bevezetéséről (COM(2017) 569 final, 2017. október 4.).

Javaslat – A Tanács irányelve a 2006/112/EK irányelvnek a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására alkalmazandó végleges héarendszer működésére vonatkozó részletes technikai intézkedések bevezetése tekintetében történő módosításáról (COM(2018) 329 final, 2018. május 25.).

⁵ A (néha „csalárd kereskedők által elkövetett adócsalásnak” is nevezett) körhintacsálás nevezetesen abban gyökerezik, hogy a Közösségen belüli értékesítések jelenleg adómentességet élveznek, lehetővé téve a termékek héamentes beszerzését. Ezt követően több kereskedő is adócsalásban vesz részt azért, hogy nem fizeti meg az adóhatóságnak a megrendelőitől kapott hea összegét. Ezek a megrendelők azonban, mivel érvényes számlát kaptak, jogosultak maradnak az adó levonására. Ugyanazt a terméket többször is értékesíthetik, úgy, hogy az ismételt adómentes Közösségen belüli értékesítéseket foglal magában. Hasonló körhintacsálás a szolgáltatások nyújtása során is előfordulhat.

⁶ COM(2016) 811 final, 2016. december 21.

⁷ COM(2018) 329 final, 2018. május 25.

Csehország ezzel kapcsolatban a következő információkat adta meg különösen a 199c. cikk (3) bekezdése által előírtaknak megfelelően.

1. A releváns kritériumok teljesülésének részletes indokolása (a héairányelv 199c. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 199c. cikk (3) bekezdésének a) pontja).
- 1.1. 2014-ben a héabevétel-kiesés legalább 5 százalékponttal meghaladta a héabevétel-kiesés közösségi medián értékét a héabevétel-kiesésről szóló, 2016. augusztus 23-i végleges jelentés szerint.

Csehország héabevétel-kiesése 2014-ben teljes elméleti héabevételének 16,14%-a volt a Bizottság által a héabevétel-kiesésről közzétett, 2016. augusztus 23-i keltezésű 2016-os végleges jelentés⁸ szerint. E jelentés azt is megállapítja, hogy a héabevétel-kiesés medián értéke 10,4% volt az Európai Unióban (EU). Csehország héabevétel-kiesése ezért több mint 5 százalékponttal meghaladja a héabevétel-kiesés uniós medián értékét.

- 1.2. A körhíntacsálások aránya az ÁFAM-irányelvre vonatkozó jogalkotási javaslatához mellékelt hatásvizsgálat alapján a teljes héabevétel-kiesésen belül meghaladja a 25 %-ot.

Az említett hatásvizsgálat⁹ szerint Csehország héabevétel-kiesésének 28 %-a tulajdonítható körhíntacsálásnak. Ezért e kritériumot teljesültnek kell tekinteni.

- 1.3. Megállapítást nyert, hogy a körhíntacsálás elleni küzdelemhez más ellenőrző intézkedések, valamint a héa területén történő közigazgatási együttműködés nem elegendők.

A Csehország által szolgáltatott információk szerint e tagállam számos konkrét ellenőrző intézkedést hozott a héacsálással szemben. A jelen dokumentum a következőkben ezen intézkedésekről nyújt áttekintést a kérdéses intézkedések működésének és hatásának Csehország általi értékelésével együtt. Ezt követi Csehország értékelése a héa területén a többi tagállammal való közigazgatási együttműködésről.

1.3.1. Az ágazati fordított adózási mechanizmus alkalmazása

A héairányelv 199. és 199a. cikke alapján Csehország számos ágazatban kiterjesztette a fordított adózási mechanizmus alkalmazását a termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra, többek között az alábbiakban: építési munkák, építési munkákat végző személyzet, ingatlan, amennyiben az értékesítő adófizetési kötelezettséget választott, hulladék és törmelék, biztosítékként adott és a biztosíték érvényesítéseként átadott termékek, egy engedményes javára a tulajdonjog fenntartásával megterhelt és e jognak az engedményes általi gyakorlása keretében értékesített termékek, végrehajtó tulajdonában lévő és kényszereladási eljárás keretében értékesített ingatlanvagyon, üvegházhatású gázokra vonatkozó egységek, mobiltelefonok, integrált áramkörű eszközök, gáz és villamos energia, valamint villamosenergia-tanúsítványok, bizonyos távközlési szolgáltatások, videojáték-konzolok, laptopok, gabonafélék és bizonyos növények, bizonyos fémek (ideértve a nemesfémeket).

⁸ Center for Social and Economic Research (Társadalmi és Gazdasági Kutatóközpont, CASE), Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2016 Final Report (A héabevétel-kiesés vizsgálata a 28 uniós tagállamban és az erről szóló jelentések: 2016. évi végleges jelentés) ([TAXUD/2015/CC/131](#)), 2016., 19. o.

⁹ SWD(2016) 457 final, 2016. december 21., 39. o.

Csehország értékelése szerint ezen intézkedések rendkívül eredményesnek bizonyultak, de nem akadályozták meg a csalás más ágazatokra – például a mobiltelefonokról más elektronikus berendezésekre, az aranyról más fémekre (ezüstre, platinára) – való áthelyeződését.

1.3.2. Egyetemleges felelősség

A héairányelv 205. cikke alapján Csehország számos esetben a héa megfizetése szempontjából fennálló egyetemleges felelősséget vezetett be az adóalanyok közötti termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások vonatkozásában. Ennélfogva egyetemleges felelősség alkalmazandó a kőolajjal és egyéb jövedékiadó-köteles termékekkel kapcsolatos egyes termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra.

Ezenkívül az ügyfelek szintén egyetemlegesen felelősek a héa megfizetéséért minden egyéb termékértékesítéssel és szolgáltatásnyújtással összefüggésben, ha megállapítást nyer, hogy az ügyfél nem jóhiszeműen járt el, különösen ha a „tudomásteszt” eredménye pozitív, tehát ha az ügyfél tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy az értékesítő szándékosan nem fizeti meg a héát az adóhatóságnak. Emellett az ügyfél egyetemleges felelősségét számos konkrét helyzetben szisztematikusan alkalmazzák, például ha az ár – nyilvánvaló indok nélkül – egyértelműen eltér a rendes piaci ártól, ha virtuális fizetőeszköz használatára kerül sor, vagy ha az értékesítő megbízhatatlan adóalanynak minősül (lásd még az 1.3.4. pontot).

Csehország értékelése szerint ezen intézkedés megelőző jellegűnek bizonyult, de azt nehéz az ellátási láncokon belüli összetett helyzetekben alkalmazni, különösen ha a csalárd kereskedő ügyfele egy eszközökkel egyáltalán nem rendelkező jogalany. A „tudomásteszt” továbbá jelentős problémákat okozott az adóhatóságok számára is, mivel a nemzeti bíróságok megállapították, hogy az adóhatóságok feladata annak bizonyítása, hogy az ügyfél „tudta, vagy tudnia kellett volna”, hogy az értékesítő nem fizeti meg a héát.

1.3.3. Megosztott héafizetési mechanizmus

Csehország választható megosztott héafizetési mechanizmust vezetett be. A megosztott héafizetési mechanizmus útján az ügyfél közvetlenül az adóhatóságnak, nem pedig az értékesítőnek fizeti meg a héát. Ez megszünteti az ügyfelet egy ügylet keretében megfizetendő héa egésze tekintetében terhelő héafizetési kötelezettségét olyan esetekben, amelyekben az ügyfél egyetemlegesen felelős az 1.3.2. pontban ismertetett feltételek alapján.

Csehország szerint az intézkedés eredményes, de vannak hátrányai választható jellege miatt. Csehország véleménye szerint a megosztott héafizetés kötelezővé tétele közigazgatási és pénzügyi szempontból mind a kereskedők, mind az adóhatóságok számára túl nagy terhet jelentene a héafizetéssel kapcsolatos adminisztráció, a személyzet és az informatikai költségek növekedése miatt. Emellett abban az esetben, ha az ügyfél nem veszi igénybe a megosztott héafizetési mechanizmust, nem feltételezhető, hogy teljesülnek a „tudomásteszt feltételei”. A nemzeti bíróságok megállapították, hogy még ebben az esetben is az adóhatóságnak kell bizonyítania, hogy az ügyfél tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy csalásban vesz részt. Ezenfelül a héa csak annyiban hajtható be a megosztott héafizetési mechanizmust igénybe nem vevő ügyféltől az egyetemleges felelősségi rendszer keretében, amennyiben sikertelennek bizonyult az értékesítőtől való behajtás; tényleges behajtásra ezért csak bizonyos idő eltelte után kerülhet sor.

1.3.4. A megbízhatatlan adóalanynak minősítés (nyilvántartásba vett személyek esetében)

Az adókötelezettségek súlyos megsértése esetén az adóhatóság megbízhatatlannak minősíthet valamely adóalanyt bizonyos, mégpedig a következő kritériumok alapján: legalább 500 000 CZK összegű összesített héatartozás legalább három egymást követő naptári hónap során, az adókötelezettségek adóhatóság általi adókorrekciót eredményező megsértése hat egymást követő adómegállapítási időszak közül legalább kettőben, az adóhatóság általi elutasítás az előzetesen felszámított héa legalább 500 000 CZK összegben érvényesített levonásával kapcsolatos adóügyi jogsértések miatt, az adóhatóság felhívásaira való reagálás elmulasztása, héabevallás benyújtásának elmulasztása legalább kétszer egy tizenkét egymást követő naptári hónapot magában foglaló időszak során, hamis vagy hiányos információk szolgáltatása a héaalanyként történő nyilvántartásba vétellel összefüggésben vagy az adóhatóság részéről annak megállapítása, hogy legalább 500 000 CZK összegű áthárított héa bevallására nem került sor. A megbízhatatlan adóalanyokra vonatkozó információkat az adóhatóság honlapján teszik közzé, és az ilyen minősítéssel szemben jogorvoslattal lehet élni.

Csehország szerint az intézkedés megelőző hatású, de érdemi döntést igényel az adóhatóság részéről, amely előtt a csalók már csalást követhetnek el. Az intézkedés továbbá nem igazán hatásos határokon átnyúló helyzetekben, mivel egy Csehországban megbízhatatlan adóalanynak minősített személy továbbra is felhasználhat egy (érvényes) héaazonosító számot Közösségen belüli családi rendszerekhez.

1.3.5. A megbízhatatlan személynek minősítés (nyilvántartásba nem vett személyek esetében)

Az intézkedés célja – az előzőhöz hasonlóan – a megbízhatatlan személyek azonosítása. Ebben az esetben azonban azok a személyek állnak célkeresztben, akiket (még) nem vettek nyilvántartásba, de akik már megsértettek bizonyos héakötelezettségeket. A megbízhatatlan személyek listáját az adóhatóság honlapján teszik közzé.

Ha egy ilyen megbízhatatlan személyt héaalanyként nyilvántartásba vesznek, e személy automatikusan megbízhatatlan adóalanyként fog minősülni az 1.3.4. pontban ismertetett intézkedés alkalmazásában. Ezenkívül ha egy megbízhatatlan adóalanyt törölnek a nyilvántartásból, e személy továbbra is megőrzi megbízhatatlan személyi minőségét. Az ilyen minősítés visszavonására jogorvoslati eljárás vehető igénybe a megbízhatatlan adóalanyokra vonatkozó feltételekhez hasonló feltételek alapján.

Csehország szerint az intézkedés megelőző hatású, és biztosítja a megbízhatatlan személyi és a megbízhatatlan adóalanyi minőség közötti folytonosságot. Mindazonáltal a fenti 1.3.4. pontban azonosított csapdákhöz hasonlóan a csalók hatásosan ki tudják kerülni az intézkedést a nyilvántartásba vétel előtt és határokon átnyúló helyzetekben.

1.3.6. A héával kapcsolatos kiegészítő jelentéstétel

Az adóalanyok által minden naptári hónapra benyújtott kiegészítő héajelentések adatait keresztellenőrzés alá vetik lehetséges adócsalási helyzetek azonosítása érdekében. Ez segítséget nyújtott az adóhatóság számára az ellenőrzés alá vonandó adóalanyok kiválasztására szolgáló módszer fejlesztéséhez.

Jóllehet az intézkedés hasznos a csalók gyorsabb leleplezéséhez, Csehország véleménye szerint e hagyományos eszköz elérte határait, figyelembe véve az adóhatóságok teljes ellenőrzési kapacitását.

1.3.7. Lefoglalás

Egyedi esetekben az adóhatóság lefoglalást rendelhet el a hía megfizetésének biztosítása érdekében.

Csehország szerint az intézkedés rendkívül hatékony, de mivel csak egyedi helyzetekben alkalmazható, nem nyújt általános védelmet a közös héarendszer számára.

1.3.8. A híaalanyok nyilvántartásából való automatikus törlés

Ezen intézkedés az adóalany híaazonosító számának a héakötelezettségek súlyos megsértése esetén történő törléséből áll. Az intézkedés olyan héacsoportokkal és adóalanyokkal kapcsolatban alkalmazandó, amelyek 1 millió CZK-t nem meghaladó árbevételt értek el a megelőző tizenkét naptári hónapban.

Csehország mind belföldi szempontból, mind a határokon átnyúló termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások szempontjából rendkívül hatékonyként jellemzi az intézkedést. Mindazonáltal mivel az intézkedés csak jogsértések elkövetését követően alkalmazható, az intézkedés nem képes teljes mértékben kizárni a csalás kockázatát.

1.3.9. Az adólevonási jog (vagy a Közösségen belüli termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások adómentességének) megtagadása a tudomásteszt alapján

Az intézkedést az adólevonási jog vagy az adómentesség alkalmazásához való jog megtagadására alkalmazzák olyan esetben, ha a vevő (az első esetben) vagy az értékesítő (a második esetben) tudta, vagy tudnia kellett volna (tudomásteszt), hogy a hía kijátszását megvalósító ügyletben vesz részt. Ez tükrözi az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) a Kittel ítéletben¹⁰ kialakított ítélkezési gyakorlatát. A cseh hatóságok úgynevezett „tudomásra hozó levelek” útján tájékoztatják a vállalkozásokat arról, hogy alkalmasint csalási rendszerben vesznek részt. E levelek vagy címzettspecifikusak (megnevezhetik vagy sem a gyanúsított üzleti partnert), vagy általánosak (a közvélemény tájékoztatása a csalás kockázatát rejtő konkrét helyzet csehországi vagy európai unióbeli fennállásáról).

Csehország szerinti mindazonáltal az adóhatóság szervezett csalás esetén a gyakorlatban nehezen tudja bizonyítani, hogy valamely vállalkozás tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy csalásban vesz részt.

1.3.10. A kérelmezők átvilágítása a híaalanyként történő nyilvántartásba vétel előtt

A nyilvántartásba vételt megelőző szisztematikus ellenőrzésre kerül sor többek között a lehetséges csalárd kereskedők kiszűrése érdekében; például helyszíni ellenőrzést alkalmaznak a nyilvántartásba vétel megtagadása érdekében annak bizonyítására, hogy nem kerül sor tényleges gazdasági tevékenység végzésére vagy előkészítésére.

Csehország véleménye szerint az intézkedés rendkívül eredményes a csalók héarendszerbe való bekerülésének (és a Közösségen belüli csalások elkövetésének) megakadályozásában, de – figyelembe véve a Bíróság által az Ablessio ítéletben¹¹ megállapított kritériumokat – nehéznek tartja annak megállapítását, hogy objektív tényezőkre tekintettel komoly bizonyítékok állnak fenn annak vélelmezéséhez, hogy a híaazonosító szám csalárd módon kerülne felhasználásra.

¹⁰ 2006. július 6-i Kittel ítélet, C-439/04, EU:C:2006:446.

¹¹ 2013. március 14-i Ablessio ítélet, C-527/11, EU:C:2013:168.

1.3.11. A héa területén történő közigazgatási együttműködés (904/2010/EU tanácsi rendelet)¹²

Csehország úgy véli, hogy nagy figyelmet fordít a többi tagállammal való együttműködésre és információcserére. A 904/2010/EU rendeletben előírt együttműködés mellett együttműködési megállapodások megkötésére került sor Szlovákiával és Lengyelországgal, és egy további megállapodás előkészítés alatt áll Németországgal.

Csehország emellett rendszeresen részt vesz más tagállamokkal együtt az úgynevezett egyidejű többoldalú ellenőrzésekben. Csehország közreműködik továbbá az Eurofisc-hálózat keretében zajló összes munkában (csalárd kereskedők által a Közösségen belül elkövetett csalás, szállítóeszközök, vámeljáráások, megfigyelőközpont, e-kereskedelem és tranzakciós hálózati elemzés). Az Eurofisc adatait aktívan használják gyanús ügyletek felderítésére.

A héa területén történő közigazgatási együttműködés Csehország szerint tagadhatatlan jelentőséggel bír, de nem akadályozza meg teljes mértékben a csalások elkövetését. Ezenfelül nem használható tisztán belföldi csalás esetén.

1.3.12. Következtetés

Csehország összességében azt a következtetést vonja le a fent említett intézkedések kapcsán, hogy bár azok jelentős mértékben hozzájárultak a csalások csökkentéséhez, nem voltak képesek teljesen megszüntetni a csalárd kereskedők által a jelenlegi héarendszerben elkövetett adócsalásokat.

A (körhinta)csalások elleni küzdelem kapcsán tett figyelemre méltó és valódi erőfeszítésekre, valamint azon tényre tekintettel, hogy ezen erőfeszítések nem bizonyultak teljesen sikeresnek, teljesülnek tekinthető a héairányelv 199c. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt feltétel.

1.4. Az adózási fegyelemnek és az adóbeszedésnek a várható becsült előnyei legalább 25 %-kal meghaladják a vállalkozásokra és az adóhatóságokra háruló várható teljes többletletterhet.

A cseh hatóságok szerint az ÁFAM bevezetése az adóhatóságokat illetően nem igényli majd a személyzet növelését, csak az emberi erőforrások átcsoportosítását. A cseh adóigazgatás szervezetének átalakításával (a képzést és az informatikai rendszerek átalakítását is ideértve) kapcsolatos becsült költségek 4 millió CZK-t tesznek ki.

Ami az adóalanyokat illeti, az ÁFAM bevezetése egyszeri költséget fog jelenteni az informatikai rendszerek átalakításával kapcsolatban. Becslések szerint az ÁFAM-ot összesen 97 000 adóalanyra kell alkalmazni. E körből az adóalanyok több mint 60 %-ának vannak már az ágazati fordított adózással kapcsolatos tapasztalatai. Ezen adóalanyok informatikai struktúrái és számlázási rendszerei fel vannak készítve az ÁFAM-ra, ezért csak részben kell átalakítaniuk meglévő struktúráikat. A többi 37 500 adóalanyra adott esetben új informatikai struktúrákat kell beszereznie, vagy a meglévőket kell kibővítenie; a legnagyobb adó- és számviteliszoftver-szolgáltatók által közölt információk alapján mindazonáltal úgy tűnik, hogy az ilyen változtatások a rendszeres frissítések részét képezik, és azokért nem kell külön fizetni.

¹² A Tanács 904/2010/EU rendelete (2010. október 7.) a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről (átdolgozás) (HL L 268., 2010.10.12., 1. o.).

További költségekkel jár a munkavállalók képzése; mindazonáltal lényegében minden jogszabályváltozással járnak ilyen költségek. Mivel a fordított adózás nem egy teljesen új intézkedés, e költségek várhatóan nem lesznek jelentősek.

Az adóalanyok esetében további költségekkel jár az egyes ügyletek olyan szempontból történő ellenőrzésének szükségessége, hogy elérik-e a 17 500 EUR értékhatárt, amely felett alkalmazni kell az ÁFAM-ot. Figyelembe véve azonban, hogy az esetek többségében erre számviteli szoftver használatával kerül sor, e költségek nem lesznek túlságosan nagyok. Ezenfelül az ÁFAM-ban sokkal könnyebben megkülönböztethetők az ügyletek összegük szempontjából, mint az ágazati megközelítés esetében.

Egyes esetekben továbbá az termékértékesítőknak és szolgáltatásnyújtóknak adott esetben ellenőrizniük kell, hogy az ügyfél adóalany-e, és hogy ezért fordított adózást kell-e alkalmazni. Ezekben az esetekben mindazonáltal felhasználható az adóalany adóhatóság által hozzáférhetővé tett nyilvántartása (összeköttetés az adóalany szoftverével).

Csehország kifejtette továbbá, hogy amikor 2016-ban bevezette a héával kapcsolatos kiegészítő jelentéstételt, az adóalanyokat terhelő költségeket 370 EUR-ra becsülték a kisvállalkozások, és 740–3000 EUR-ra a többi vállalat esetében, ami összesen körülbelül 6 milliárd CZK-t jelentett a vállalkozások esetében. A cseh hatóságok becslése szerint az ÁFAM végrehajtásából eredően az adóalanyokat terhelő összes költség ezen összegnek körülbelül 10 %-a, vagyis 0,6 milliárd CZK lesz.

Ami a rendszer előnyeit illeti, Csehország hivatkozik az ágazati fordított adózással kapcsolatban szerzett tapasztalatokra; e mechanizmus révén 98 %-kal csökkent a csalással érintett összeg, és 89 %-kal a csalási esetek száma. Ez alapján a csalások várhatóan évi 5 milliárd CZK-val csökkennek. 2 év alatt az előnyök 10 milliárd CZK-ra rúgnának. Másfelől, mint az fent megállapítást nyert, az adóhatóságoknál felmerülő költségek csak 0,004 milliárd CZK-t tennének ki, az adóalanyokat terhelő költség pedig várhatóan 0,6 milliárd CZK lenne. A becsült költségek összességében a becsült előnyök 6,04 %-át teszik ki.

Mivel a becsült előnyök (10 milliárd CZK) 25 %-nál jóval nagyobb mértékben meghaladják a teljes költséget (0,604 milliárd CZK), e feltétel teljesültnek tekinthető.

1.5. Az ÁFAM bevezetésének eredményeként a vállalkozásokra és az adóhatóságokra nem fog több költség hárulni, mint amilyen költségekkel más ellenőrző intézkedések járnak.

A fent említett számítások alapján úgy tűnik, hogy a várhatóan a vállalkozásokra és az adóhatóságokra háruló költségek nem jelentősek, jóllehet Csehország elismeri, hogy nehéz más ellenőrző intézkedésekkel való pontos összehasonlítással szolgálni.

Csehország nem kívánja megváltoztatni adóellenőrzéseinek általános szerkezetét az ÁFAM bevezetése után. Ezért (a fent említett költségeken kívül) nem fog többletköltség hárulni az adóhatóságokra vagy az ellenőrzött vállalkozásokra.

E feltétel ezért teljesültnek tekinthető.

2. Az ÁFAM alkalmazásának előre látható kezdőidőpontja és időbeli hatálya (a héairányelv 199c. cikke (3) bekezdésének b) pontja).

Csehország az ÁFAM 2020. január 1-jétől kezdődő és 2022. június 30-ig tartó alkalmazásának engedélyezését kérte.

3. Az adóalanyok tájékoztatását szolgáló intézkedések (a héairányelv 199c. cikke (3) bekezdésének c) pontja).

Az adóalanyokat elektronikusan fogják tájékoztatni az ÁFAM bevezetéséről, valamint alkalmazásának kezdőidőpontjáról. Ezenfelül fel fogják venni a kapcsolatot a vállalkozói szövetségekkel és adótanácsadókkal, és megbeszéléseket fognak folytatni velük. Promóciós anyagokat fognak terjeszteni a közmédia útján (például tájékoztató füzetek, tájékoztatás az adóhatóság honlapján).

4. A kísérő intézkedések részletes leírása (a héairányelv 199c. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 199c. cikke (3) bekezdésének d) pontja).

E rendelkezés az ÁFAM hatékony működése és alkalmazása nyomán követésének biztosítása érdekében megfelelő és hatékony elektronikus jelentéstételi kötelezettségek bevezetését követeli meg minden adóalany és különösen azon adóalanyok számára, akik vagy amelyek az ÁFAM hatálya alá tartozó termékeket értékesítenek vagy szolgáltatásokat nyújtanak, vagy részükre ilyen termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást teljesítenek.

Csehország véleménye szerint a már meglévő adóellenőrzési mechanizmusok elegendőek az ÁFAM megfelelő működésének biztosításához, és nincs szükség további ellenőrző intézkedésekre. Ezen intézkedések már magukban foglalják a fenti 1.3.6. pontban említett, a héával kapcsolatos kiegészítő jelentéstétellel összefüggő eszközöket is. Az ilyen, nemzeti szinten már megállapított jelentéstételi kötelezettségek nyomán szerzett adatokat különösen elemzési eszközként fogják felhasználni a gyanús ellátási láncok felderítéséhez. E jelentéstételi rendszer keretében, amely elektronikusan is benyújtható héakimutatás (a héabevallás melletti jegyzék) benyújtását is magában foglalja, az ÁFAM hatálya alá tartozó termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat ugyanolyan módon kell majd bejelenteni, mint már jelenleg is a fordított adózás alkalmazási körébe tartozó belföldi termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások esetében (de egy különleges ÁFAM-kóddal kiegészítve).

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A jelen engedély célja hatályában és időben korlátozott, és nem érinti az Unión belüli, határokon átnyúló, vállalkozások közötti kereskedelemre vonatkozó végleges héarendszer kidolgozását.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A héairányelv 199c. cikke.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Tekintettel a héairányelvnek a javaslat alapját képező rendelkezésére, a szubszidiaritás elve nem alkalmazható.

- **Arányosság**

A határozat engedélyt ad egy tagállam számára annak saját kérelme alapján, kötelezettséget tehát nem keletkeztet.

Hatályára és időben korlátozott jellegére tekintettel az egyedi intézkedés arányos a kitűzött céllal, vagyis a körhinta-csalások ellen – a végleges héarendszerről zajló időközbeni megbeszélésekkel egyidejűleg – folytatott küzdelemmel.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Javasolt aktus: tanácsi végrehajtási határozat.

A héairányelv 199c. cikke alapján az ÁFAM csak a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag eljáró Tanács engedélye alapján alkalmazható. Ezenfelül azért a tanácsi végrehajtási határozat a legmegfelelőbb eszköz, mert az egy-egy tagállamnak is címezhető.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A javaslat alapját egy Csehország által benyújtott kérelem képezi, és az csak ezt a tagállamot érinti.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Külső szakértők bevonására nem volt szükség.

- **Hatásvizsgálat**

A jelen engedély alapját képező 199c. cikk héairányelvbe történő beillesztése hatásvizsgálat tárgyát képezte, amely 2016. november 28-án ajánlásokat tartalmazó kedvező véleményt kapott a Szabályozói Ellenőrzési Testülettől¹³.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs az európai uniós költségvetést érintő negatív vonzata.

5. EGYÉB ELEMEEK

A javaslat korlátozott időre szól.

¹³

Lásd: http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA**a 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő általános fordított adózási mechanizmus alkalmazásának Csehország számára történő engedélyezéséről**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvre¹ és különösen annak 199c. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A 2006/112/EK irányelv 199c. cikke lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ezen irányelv 193. cikkétől eltérve és bizonyos szigorú feltételek mellett a határokon nem átnyúló termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra általános fordított adózási mechanizmust (a továbbiakban: ÁFAM) vezessenek be, előírva, hogy a héa megfizetésére kötelezett személy az az adóalany, akinek a részére történő összes termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás ügyletenként meghaladja a 17 500 EUR értékhatárt.
- (2) A Bizottság által 2019. január 21-én és 2019. március 22-én iktatott leveleivel Csehország engedélyt kért az ÁFAM alkalmazására.
- (3) Csehország héabevétel-kiesése 2014-ben teljes elméleti héabevételének 16,14 %-a volt a Bizottság héabevétel-kiesésről szóló, 2016. augusztus 23-i 2016-os végleges jelentésében² foglalt módszerek és számadatok szerint. Csehország héabevétel-kiesése ezért több mint 5 százalékponttal meghaladta a héabevétel-kiesés közösségi medián értékét (10,4 %).
- (4) A körhintacsítások aránya az ÁFAM-ot bevezető (EU) 2018/2057 tanácsi irányelvre³ vonatkozó jogalkotási javaslatához mellékelt hatásvizsgálat⁴ szerint Csehország teljes héabevétel-kiesésén belül meghaladta a 25 %-ot.
- (5) Csehország részletes információkkal támasztotta alá, hogy jóllehet Csehországban számos ellenőrző intézkedés végrehajtására került sor kedvező eredményekkel, az intézkedések nem voltak elegendőek a körhintacsítás leküzdéséhez. A héa területén

¹ HL L 347., 2006.12.11., 1. o.

² Center for Social and Economic Research (Társadalmi és Gazdasági Kutatóközpont, CASE), Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2016 Final Report (A héabevétel-kiesés vizsgálata a 28 uniós tagállamban és az erről szóló jelentések: 2016. évi végleges jelentés) ([TAXUD/2015/CC/131](#)), 2016., 19. o.

³ A Tanács (EU) 2018/2057 irányelve (2018. december 20.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek az általános fordított adózási mechanizmus egy bizonyos értékhatárt meghaladó termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó ideiglenes alkalmazása tekintetében történő módosításáról (HL L 329., 2018.12.27., 3. o.).

⁴ SWD(2016) 457 final, 2016. december 21., 39. o.

történő közigazgatási együttműködés szintén nem bizonyult elegendőnek a körhintacsálás elleni küzdelemhez.

- (6) Csehország részletes információkkal támasztotta alá, hogy az ÁFAM bevezetésének eredményeként várható becsült előnyök 10 milliárd CZK-t tesznek ki. Csehország azt is bizonyította, hogy a vállalkozásokra és az adóhatóságokra háruló teljes többletterher várhatóan 0,604 milliárd CZK. A becsült előnyök ezért több mint 25 %-kal meghaladják a várható teljes többletterhet.
- (7) Mivel Csehország összességében nem vár az ÁFAM bevezetésének eredményeként jelentős többletterhet, a vállalkozásokra és az adóhatóságokra nem fog több költség hárulni, mint amilyen költségekkel más ellenőrző intézkedések alkalmazása jár.
- (8) Csehország az ÁFAM 2020. január 1-jétől 2022. június 30-ig történő alkalmazásának engedélyezését kérte.
- (9) Csehország megerősítette a Bizottság számára, hogy intézkedéseket fog hozni az adóalanyoknak az ÁFAM alkalmazásának bevezetéséről – e-mail-üzenetek, nyilvános előadások, a vállalkozói szövetségekkel folytatott megbeszélések, az adóhatóság honlapja és nyomtatott vagy elektronikus promóciós anyagok útján – való tájékoztatása érdekében.
- (10) Csehország benyújtotta a Bizottsághoz meglévő héaellenőrzési mechanizmusainak részletes leírását, és megerősítette, hogy egy különleges ÁFAM-kóddal kiegészítve a meglévő intézkedések elegendőek lesznek az ÁFAM hatékony működésének és nyomon követésének biztosításához.
- (11) A Csehország által a Bizottságnak szolgáltatott információk alapján úgy tekintendő, hogy Csehország teljesíti a 2006/112/EK irányelv 199c. cikkének (1) bekezdésében említett feltételeket, és hogy a Csehország által benyújtott kérelem megfelel az említett cikk (3) bekezdésében foglalt többi követelménynek. Ezért helyénvaló engedélyezni Csehország számára az ÁFAM általa kért időszakban történő alkalmazását.
- (12) Az eltérés nem lesz kedvezőtlen hatással az Unió héából származó saját forrásaira,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2006/112/EK irányelv 199c. cikkével összhangban Csehország engedélyt kap az általános fordított adózási mechanizmus 2020. január 1-jétől 2022. június 30-ig történő alkalmazására.

2. cikk

Ennek a határozatnak Csehország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*